

Status for Akuttnettverket

Orientering og oppdatering

Nettverkssamling 29-30 oktober 2012

Torleif Ruud, leder for Akuttnettverket
Avd.sjef, FOU-avdeling psykisk helsevern, Ahus
Professor, Institutt for klinisk medisin, UiO

Akuttnettverket

- Nasjonalt nettverk for evaluering, fagutvikling og kvalitetsforbedring i akuttpsykiatriske tjenester
- Med i nettverket: Akuttavdelinger, akutteam, akuttenheter og team for ungdom, brukerorganisasjoner og forskningsenheter
- Løpende samarbeid i ulike prosjekter, men med nettverkssamlinger som ledd i å utvikle relasjoner, prosjekter og samarbeid
- Eies av de regionale helseforetakene og deres helseforetak
- Ledelse lagt til FOU-avdeling psykisk helsevern, Ahus, og med finansiering lagt inn i ramma til Akershus universitetssykehus

Ledelse og koordinering av nettverket

- Ledelse og sekretariat ved FOU-avdeling psykisk helsevern Ahus
 - Leder for nettverket frikjøpt på deltid og har ansvaret for drift
 - Prosjektkoordinatorer ved Ahus har bistår i løpende drift
 - Prosjektledere/koordinatorer engasjeres i konkrete prosjekt
- Rådet deltar i arbeid med prioriteringer, strategier og beslutninger
 - 9 fra tjenestene (akuttavd/akutteam/akuttenheter for ungdom)
 - 6 brukerrepresentanter (Mental helse, LPP, Voksne for barn)
 - Møtes på nettverkssamlinger og egne møter 1-2 ganger i året
- Styringsgruppe etableres i 2012
- John Gustavsen har begynt som koordinator (deltid) for akuttenheter og ambulante team for barn/ungdom

Medlemmer i rådet i Akuttnettverket

- Akuttenheter og team for ungdom: Odd Auglænd (Sykehuset Innlandet), Liv Ristvedt (Vestre Viken)
- Ambulante akutteam for voksne: Anette Blom (Helse Bergen), Audun Eskeland (UNN, Sør-Troms), Øyvind Watne (St.Olav)
- Akuttavdelinger for voksne: Stig Erlend Bærøy (St.Olav), Torfinn Hynnekleiv (Sykehuset Innlandet), Oddvar Sæther (Sørlandet sykehus)
- Mental helse: Gunn Helen Kristiansen, Guri Tysse
- LPP: Borghild Spiten Mathisen, Atle Dag Utkilen
- Voksne for barn: Anne Baksæther, Gry Westvik
- Sekretariat: Bodil Skiaker, Solveig Lundsvoll (hjemmesider)

Økonomisk ramme og finansiering

- Budsjett 1,3 mill pr år i ramma til Ahus
- Dette dekker infrastruktur og drift
 - Nettverkssamlinger, hjemmesider, sekretariat-funksjoner
 - Leder frikjøpt i 10% stilling
 - Møter for rådet, eventuelle andre møter for undergrupper
 - Engasjement for koordinatorene (deltid)
- Helse Sør-Øst har for 2012 gitt et tillegg på 700 000
 - Har finansiert oppstartingen av prosjektet om skjerming
 - Har finansiert prosjektet om ambulante akutteam 2012
- Behov for utvidelse av ramma fra 2013 (er tatt opp i 2011-2012)
 - Videre arbeid i prosjektet om skjerming
 - Prosjekt om ambulante akutteam: Praksis og pasientforløp (med UK)
 - Prosjekt om akuttilbudet til ungdom?

Etablering av styringsgruppe for Akuttnettverket

- Besluttet våren 2012 av Helse Sør-Øst, Helsedirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet.
- Forankrer Akuttnettverket i de regionale helseforetakene.
- Første møte 29.10 på Akuttnettverkets samling.
- Medlemmer i styringsgruppa er
 - Avdelingsleder Robert Karlsen, Helse Nord RHF
 - Seniorrådgiver Liv Haugen, Helse Midt-Norge RHF
 - Plansjef Hans Stenby, Helse Vest RHF (vara: Charlotta Schaefer)
 - Spesialrådgiver Anne Aasen, Helse Sør-Øst RHF
 - Representanter fra brukerorganisasjoner, Gunn Helen Kristiansen, Anne Baksæter
 - Seniorrådgiver Bjørg Gammersvik, Helsedirektoratet (observatør)

Helse og omsorgsdepartementet kan delta med observatørstatus

Medlemsregister for Akuttnettverket

- Medlemsregister for de enhetene i nettverket etablerer høsten 2012
- Leder/kontaktperson ved hver enhet vil kunne oppdatere informasjon om enheter ved å logge seg inn på akuttnettverket.no.
- Personer som deltar i nettverket vil være listet under enheten.
- Dette vil bidra til nettverkets funksjoner på følgende måter
 - Bedre kommunikasjon for undergrupper av enheter
 - Enklere påmeldinger til nettverkssamlinger
 - Oppdatert oversikt over akuttenheter i psykisk helsevern
 - Mulighet for oppdatert database med tilleggsinformasjon

Videreutvikling av hjemmesidene

- Forbedring av utforming og organisering av innholdet
- Prosjektrom for felles dokumenter og diskusjoner i et prosjekt
- Nyhetsbrev om hva som skjer i prosjekter og nettverket
- Bruk av skjema for påmeldinger til nettverkssamlinger, evalueringsskjema og annen kommunikasjon
- Undergrupper i nettverket kan redigere egne sider
- Enheter i nettverket kan presentere seg
- Presentasjon av lokale prosjekter
- Informasjon om nye publikasjoner (artikler, bøker)
- Behov for medredaktører som kan delta i dette arbeidet

Anbefalinger for ambulante akutteam for voksne

- Arbeidsgruppe under ledelse av Victor Grønstad 2011-2012
- Forslag til anbefalinger levert Helsedirektoratet 1.mars 2012
- Miniseminar ultimo november i Helsedirektoratet om noen hovedspørsmål
- Ekstern høring vinteren 2013?

Anbefalinger for ambulante akutteam i psykiisk helsevern for voksne Forslag 01.03.12

Sammendrag av anbefalingene

Definisjon av ambulant akutteam

- Ambulant akutteam er et spesialisert tverrfaglig team som har som oppgave å
- vurdere alle pasienter som i teamets åpningstid henvises til psykiisk helsevern for akutthinleggelse, og eventuelt for akutt hjelp uten behov for innleggelse
 - gi korttids intensivt hjemmebehandling som alternativ til innleggelse og i samarbeid med andre helsefaglige, pasient og pårørende
 - muliggjøre tidlig utskrivning fra psykiatrisk akuttavdeling ved å tilby intensiv hjemmebehandling som alternativ til fortsatt døgnavhold

Oppsummering av anbefalinger om akutteamenes organisering og praksis

1. Ambulant akutteam organiseres som en del av DPS og i samråd med kommunale tjenester, akuttavdeling, andre enheter i psykiisk helsevern og brukerorganisasjoner. Arbeidsdeling og samhandling må være spesifisert og praktiseres av alle berørte parter.
2. **Alternativ A:** Ta imot henvisninger pr telefon fra faglige instanser som fastlege, legevakt, kommunal psykiisk helsejeneste, politi, AMK og andre enheter i spesialisthelsetjenesten. **Alternativ B:** Ta imot henvisninger pr telefon fra faglige instanser som fastlege, legevakt, kommunal psykiisk helsejeneste, politi, AMK og andre enheter i spesialisthelsetjenesten. Teamet kan også ta imot henvisninger fra pasienter, pårørende og omsorgspersoner. (6 medlemmer i arbeidsgruppa får inn for alternativ A og 6 går inn for alternativ B.)
3. Teamet må ha psykiater, psykolog, psykiatriske sykepleiere og annen tverrfaglig kompetanse. I tillegg til generell kompetanse i utredning og behandling må teamet ha kompetanse i kriseintervensjon, akuttbehandling, hjemmebehandling og arbeid med familie og nettverk.
4. Ha så langt det er mulig åpningstid 24/7, døgnet rundt, året rundt. Teamet bør være operativt på kveld og i helger, men kan samarbeide med andre om å dekke natt.
5. Ha portvaktfunksjon i teamets åpningstid ved at alle henvendelser om innleggelse i akuttavdeling blir vurdert av teamet, også tvangsinnleggelse der det er praktisk mulig.
6. Handle raskt ved å møte pasienten umiddelbart og sevesi innen få timer.
7. Ambulante akutteam skal tilby kortvarig intensiv ambulant behandling ved alvorlig psykiisk krise der pasienten ellers vil trenge akutt innleggelse i psykiatrisk døgnavdeling.
8. Akutteamet kan også tillegges å gi tilbud om øyeblikkelig hjelp ved alvorlig psykiisk krise der det ikke er noen umiddelbart behov for akutt innleggelse i psykiatrisk døgnavdeling.
9. Samhandle med kommunale tjenester, pårørende, andre omsorgspersoner og øvrige spesialisthelsetjeneste, og forsterke disse med nødvendig ekstrakompetanse.
10. Behandlingen skal så langt det er mulig gis i henhold til pasientens ønsker og valg. Pårørende og særlig barn og ungdom bør også få den hjelp og bistand de trenger.

Implementering og evaluering

- Det utarbeides en nasjonal plan for implementering av akutteam og et program for opplæring og veiledning av team. En gruppe lærere/veiledere utdannes.
- Det gjennomføres en forskningsbasert evaluering av ambulante akutteam i 2012-2015, med bruk av felles måleverktøy og systematisk tilbakemelding til teamene.

3

Akuttnettverket

Ambulante akutteam 2012: Praksis og erfaringer

- Samarbeid med stort prosjekt i England om modell for ambulante akutteam.
- Samarbeid mellom Akuttnettverket, Ahus og Høgskolen i Buskerud
- Prosjektleder Torleif Ruud. Delprosjekt 2 ledes av Bengt Karlsson

1.Kvantitativt delprosjekt

- Spørreskjema til teamledere i alle ambulante akutteam.
- Bygger på spørreskjema fra stort prosjekt i England.
- Gjennomføres i november.
- Rask respons nyttig for mini-seminaret i Helsedirektoratet.
- Data innsamling og bearbeiding ved Torleif Ruud og Nina Hasselberg (Ahus)

2.Kvalitativt delprosjekt

- Kvalitative undersøkelse med 8 team by/land i fire helseregioner
- Kvalitative intervjuer med 16 brukere og 16 pårørende
- Fokusgruppeintervjuer med team og samarbeidspartnere.
- Intervjuer oktober-januar.
- Datainnsamling og bearbeiding ved Bengt Karlsson (HiBu) og Trude Klevan (Ahus)

Operasjonalisering og pålitelig måling av skjerming

- Arbeidet med å beskrive skjerminger startet opp i september
- 65 døgnerheter deltar i prosjektet
- Psykolog Maren Rognaldsen tilsatt i 100% engasjement
- Opplegg for sikker opplasting av beskrivelser klar ca 1.november
- REK har vurdert prosjektet
- Ahus personvernombud har anbefalt prosjektet
- OBS: Døgnposter kan fortsatt melde seg inn i prosjektet
- OBS: Vi trenger en prosjektmedarbeider til (deltid)
- OBS: Vi vil gjerne ha forslag til medlemmer i referansegruppe
- Analyse av skjermingsbeskrivelser vil pågå til utpå vinteren
- Delphi-prosess med døgnpostenes vurdering og konsensus om elementer vil foregå vinteren/våren 2013

Oppsummering om status høsten 2012

- **Fra diskusjonsnettverk til aktivt samarbeidsnettverk**
 - Prosjektet om operasjonalisering av skjerming har kommet i gang
 - Prosjektet om ambulante akutteam har kommet i gang
 - Mulig samarbeid om flere andre tema drøftes
 - Stor og aktiv oppslutning om samlinger og prosjekter
- **Utvikling av infrastruktur og nettverksledelse**
 - Rådets medlemmer planlegger og leder nettverkssamling
 - Mer aktiv bruk av hjemmesider
 - Styringsgruppe etableres
 - Prosjektstøtte fra Ahus er godt etablert